

Resum biogràfic de Simone Weil

Els avis paterns:

Els Weil. Família jueva establerta de temps a Alsàcia. Religiosos practicants.

-L'avi s'havia casat dues vegades, germanes les dues dones. Havia tingut tres o quatre fills de la primera i tres nois de la segona. Morí abans del naixement d'André.

-L'àvia era molt religiosa. Sembla que arribà a dir que s'estimaria més de veure morta la seva néta que no casada amb un home que no fos jueu. Morí a París als 93 anys, el 1932.

Els oncles paterns:

Eren, la majoria, homes de negocis o comerciants. Gran part d'ells s'havien establert a París. Quan visitaven la família de Simone solien fer-ho en grup, i als infants els era difícil de distingir-los entre ells. Quan Simone manifestà les seves tendències revolucionàries, no els agradà gaire. Amb un hi tenia discussions terribles sobre els problemes socials.

Els avis materns:

Els Reinherz. Família jueva establerta, en néixer la mare de Simone, a Rostov del Don. Tingueren quatre fills, noi el segon, el tercer la mare de Simone. Uns altres dos fills moriren de molt petits. Era una família cultivada, d'afeccions musicals, d'artistes. Sense pràctica religiosa. Liberals, probablement deistes. A Rostov hi arribaren a tenir fins a 17 criats, i gairebé cada tarda, a partir de les 4h, hi rebien invitats, que s'hi quedaven a dormir i no se n'anaven fins a l'endemà havent esmorzat. Després, vers el 1891, s'instal·laren a Anvers.

-L'avi era provinent de Galítsia. A Anvers, hi destacà com a empresari exportador-importador. Escrivia poesia en hebreu, i col·leccionava llibres en aquesta llengua. Morí a París el 1906.

-L'àvia era vienesa, de família procedent de Galítsia. La seva família era afeccionada a la música. Tocava el piano molt bé.

L'oncle i les ties materns:

L'oncle morí als vint anys, de febre tifoide. De les dues ties, la gran es casà amb un metge, residiren a París un temps, i acabaren fixant la residència al Jura. Tingué quatre fills. L'altra, de casada, residí a Frankfurt am Main. Tingué dos fills.

Els pares:

Els Weil. Promesos l'1 d'abril de 1905, es casaren el 22 de maig d'aquest any. Tingueren dos fills, André i Simone. Família molt ben avinguda. El fill en diu que a taula cadascun dels pares deixava per a l'altre el que considerava més bo, de manera que tots dos sempre menjaven el que els agradava menys. Intel·ligents, i amb gran llibertat per a les bromes i la ironia, les acompanyaven sempre d'una gran escalfor humana. Tot i que les bromes podien arribar a ser dures, una tendresa delicada, atenta, els unia. Els sentiments més naturals i simples no els eren gens afeblits pel refinament cultural. De

l·ligams familiars forts. Acollien els amics generosament i abocant-s'hi. No negligiren res en l'educació dels fills que els pogués permetre d'accedir als més alts coneixements i, doncs, a les més altes possibilitats d'acció.

-El pare, Bernard, havia nascut a Estrasburg, el 7 d'abril de 1872. Era tirant a baixet, més aviat magre, i força bell de cara. Físicament, és a ell que s'assemblava Simone. De jove havia tingut simpatia pels anarquistes i, més tard, en tenia pel partit radical. En optar per la nacionalitat francesa, hagué de refer part dels estudis de medicina per tal d'obtenir el diploma francès i poder exercir de metge a França. Era poc parlador. Li agradava de fer bromes, però es turmentava per coses que els altres trobaven negligibles. Dolç, gentil, modest, no se li veia cap egoisme. S'esforçava a ajudar els altres i a fer el que li demanaven. Es podia irritar bruscament. Molt sensible, es podia recordar durant molt temps dels qui l'havien ferit. Franc. Examinava curosament les coses, i no es deixava persuadir fàcilment. Feia cara de bondat un xic irònica, i de gran honestetat.

-A la mare, Salomea, que abreujava en Selma, infants i amics li deien Mime. Havia nascut a Rostov del Don el 13 de gener de 1879. En instal·lar-se la família a Anvers tenia 12 anys. Era un xic més baixeta que el pare i d'aspecte més fornit, sense arribar a grassa. La seva cara respirava intel·ligència i energia, passió per la vida, interès per tot i desig de bondat. Era de conversa divertida i alhora plena de saviesa. Sabia persuadir amb tant d'ardor i tan amablement, que es feia impossible defensar-se'n. Molt generosa, es desviava per la família i els amics, i combinava sens parar tot de plans per a ells, infatigablement, aconsellant, ajudant, actuant. Els seus afecte i capacitat d'organització eren tan grans, que hom se sentia temptat de deixar-se dur per ella. No és pas, però, que volgués governar, sinó servir i ser útil. Exercia efectivament una autoritat, malgrat la seva voluntat de no fer-ho. S'imposava amb naturalitat pel coratge, la clarividència, un amor apassionat pels seus, una noble ambició per ells, el desig i el discerniment del bell, un esperit d'invenió aplicat sempre al que podia millorar la vida, una mena de geni pràctic. De jove, a Bèlgica, havia volgut estudiar medicina, però l'avi no ho havia permès. Com que el marit li parlava sovint dels malalts i de medicina, acabà sabent-ne quasi tant com ell. Era qui s'encarregava de tenir cura dels fills quan es posaven malalts, car el pare era fora treballant. Havia estudiat cant, i cantava molt bé. Tocava el piano, i tenia una cultura musical extensa i bon gust per la música. Més tard havia de dir, en esmentar-li algú la importància de la feina feta per la seva filla: "Ah! I com m'hauria estimat més que fos feliç!"

1905

Maig

-Dia 6: neix André Weil, el que serà el germà de Simone.

1909

Febrer

-Dia 3: neix Simone Weil, vuitmesona, a casa (al 19, boulevard de Strasbourg, Paris). Fins als sis mesos es fa bé.

Agost

-La mare té una crisi d'apendicitis, ha de fer llit i seguir un tractament rigorós, però no deixa d'al·letar la filla. Tot seguit Simone comença a anar malament. La desmamen, i cau greument malalta. Desnerida, no creix, ni camina. Tot plegat li dura fins ben bé els vint-i-dos mesos.

1909-1913

-De petita, pateix greus problemes de salut. Força vegades arriben a témer per la seva vida.

-A tres anys i mig l'operen d'apendicitis.

1913

Estiu

–La família passen les vacances a Ballaigues (Suïssa), l'agost, i a Villers-sur-Mer (departament del Calvados, Basse Normandie), el setembre

–Els dos germans es fan cada vegada més amics.

Octubre

–La família s'instal·la al 37, boulevard Saint-Michel

–Són amics del vice-director de l'Institut Pasteur. Tenen una verdadera fòbia pels microbis.

–Al matí, tota la família fa gimàstica.

1914

Estiu

–La mare i els dos infants s'estan tot primer a Le Plessis-Robinson (departament dels Hauts-de-Seine, Île-de-France), en una pensió familiar, a refer-se els germans del xarmpió que acaben de passar, després poc temps a Carolles, i tot seguit al poble del costat, Jullouville (departament de la Manche, Basse Normandie), on s'està la germana gran de la mare, i on lloguen una torre.

Agost

–(Dia 3: Alemanya declara la guerra a França)

–El pare és mobilitzat com a metge lloctinent al departament de la Meuse (Lorraine), i després a Neufchâteau/**Nôchâthél** (departament dels Vosges/**Vosg.es**, Lorraine) en un hospital de malalts de tifus

Novembre

–La família, d'amagat de l'exèrcit, que hi fa els ulls grossos, s'instal·len a Neufchâteau

1915

Febrer

–El pare, afectat de bronquitis, és ingressat en un hospital de Menton (departament dels Alpes-Maritimes/**Aups Maritims**, Provence-Alpes-Côte d'Azur)

–La família s'hi estableix tot seguit (ja és permès als oficials de tenir la família a prop)

Març

–Simone i André reciten el *Cyrano de Bergerac*.

Abril

–El pare és enviat a Mayenne/**Mezven** (departament de la Mayenne/**Mezven**, Pays-de-la-Loire), i s'hi instal·len tots.

–André, cada cop més interessat per les matemàtiques, deixa els jocs.

–Simone recita les poesies patròtiques de Paul Déroulède.

–Pren per “fillol” un soldat, i s'hi escriu

1916

Tardor

–El pare és enviat al Sud-Constantinois (Algèria), on ha esclatat una revolta. La família tornen a París.

–El pare, malalt, és repatriat.

1917

Gener

–El pare és enviat a Chartres (departament de l'Eure-et-Loir, Centre), i la família s'hi instal·la tot seguit

–Els germans reben lliçons a casa, d'una mestra que els facilita la directora del Liceu

Maig

–El “fillol” de Simone li fa una visita, i poc després mor al front

Estiu

- Tots dos germans treballen al camp dos dies a la setmana amb altres escolars.
- La família fa una curta estada a Perros-Guirec/**Perroz-Girec** (departament de les Côtes-d'Armor/**Aodoù-an-Arvor**, Bretagne)

Agost

- La família s'instal·la a Laval (departament de la Mayenne/**Mezven**, Pays-de-la-Loire)

Octubre

- Simone entra al Liceu a 2on elemental. Se'n surt a base de treballar aplicadament.
- Rep lliçons de piano.

1918

Estiu

- La família passa les vacances al Penthièvre/**Penteür** (comarca del departament de les Côtes-d'Armor/**Aodoù-an-Arvor**, Bretagne)

Octubre.

- Els dos germans no tornen al Liceu, de por de l'epidèmia de grip espanyola. Reben lliçons a casa.

1919

Gener

- Ja desmobilitzat el pare, la família torna a París,.
- Tots dos germans freqüenten el curs Dalcroze (dansa rítmica i cant).
- (De gran, Simone dirà que, a aquesta edat, era bolxevic)

Estiu

- La família tornen a passar les vacances al Penthièvre

Octubre

- Simone entra al Liceu Fénelon a 1er A (sisè), dos anys més jove que les companyes
- Amb les companyes formen una associació de Cavallers de la Taula Rodona (havent de triar cada una un protegit, ella tria una companya per a ajudar-la a seguir els estudis)
- (De gran, dirà que, d'infant, es posava al lloc dels qui patien violència més per indignació que no per pietat)
- S'assabenta que és jueva.

1920

- Compren un terreny a Chevreuse (departament de les Yvelines, Île-de-France), a 28 km de París, i hi fan construir una caseta, segons plànols de la mare, que s'acabarà com a màxim de tard a començaments del 1923. En diran "la Guinguette", i hi passaran cada any una part de l'estiu. (L'any 1926, una amiga de Simone hi observarà que el jardí, força gran, que envolta la casa no és treballat, amb tot d'herba molt crescuda i d'arbustos que s'hi fan a l'atzar, i que a la família els agrada així)

Estiu

- La família s'estan tot primer a La Bourboule/**La Borbola** (departament del Puy-de-Dôme/**Puèi Domat**, Auvergne), i després a Murols/**Muròls** (departament de l'Aveyron/**Avairon**, Midi-Pyrénées)

1920-21

- A causa de la seva poca salut, aprèn per mitjà de classes particulars.

1921

Estiu

–La família viatgen a Alemanya, tot primer a la Selva Negra, en part a peu, i després s'estan a Baden-Baden i Frankfurt am Main

Octubre.

–Torna al Liceu Fénelon. Només hi assisteix tres mesos.

–Els pares, en veure el cansament que duu, la porten a un col·legi durant tres mesos.

–Acaba el curs rebent classes particulars.

1922

Estiu

–La família passen les vacances a Bèlgica, tot primer a Sint-Idesbald, i després a Het Zoute i L'Elpe

–Hi llegeix *Crim i càstig*.

Octubre

–Torna al Liceu Fénelon.

1923

Gener

–Té per segon any consecutiu, com a professor, una persona “irònica i desagradable”, i cau en una “desesperació sense fons”. Altres professors se l'estimen. Un d'ells l'anomena “el nostre vell savi”.

Estiu

–La família fan un viatge a les Ardennes (departament de les Ardennes, Champagne-Ardenne), fins a Charleville en tren, i després quinze dies a peu

Desembre.

–Deixa el Liceu, i prepara el batxillerat per mitjà de classes particulars.

–Assisteix amb la mare, al Collège de France, al curs de J. Bédier.

1924

Juliol.

–Aprova la primera part del batxillerat.

Curs 1924-1925

–Entra al Liceu Victor-Duruy, on s'ha inscrit per a poder estudiar filosofia amb el professor René Le Senne.

–Estudia especialment Durkheim.

–Compra molts diaris, entre ells *L'Humanité*.

–Llegeix *El Capital*.

1925

Juny.

–És acceptada al batxillerat de filosofia, i el germà a l'agregació de matemàtiques

Estiu

–La família fan un viatge als Alps, on sojornen a Lanslevillard (departament de la Savoie/**Savouè**, Rhône-Alpes). Després, acaben de passar les vacances a Challes-les-Eaux/**Chales** (departament de la Savoie/**Savouè**). S'hi fa amiga del personal de l'hotel, i els aconsella de formar un sindicat.

Octubre.

- Entra a 1er de Superior al Liceu Henri IV (durant tres anys hi serà deixeble d'Alain, Émile Chartier 1868-1951, inspirador del radicalisme i director dels *Libres Propos*). El programa del curs: Plató i Balzac.
- S'acostuma a discutir amb els companys en un caf .

1926

Juny

- Obté dos certificats de “licència” a la Sorbona (Moral i sociologia, Psicologia)

Estiu

- La família passen les vacances a Pr failles/**Pradvael** (departament de la Loire-Atlantique/**Liger-Atlantel**, Pays-de-la-Loire)

Tardor

- Torna al Liceu Henri IV
- Programa d'Alain: comentaris de Kant, Homer i Marc Aureli, i curs sobre Hegel
- Judicis d'Alain sobre ella: seguretat, netedat i personalitat en l'anàlisi; les perspectives de conjunt són menys clares.
- Judicis d'altres professors: del de francès, excèntrica i fantasiosa; del d'anglès, no assisteix a classe; del d'història, desdenya el que ensenya
- Organitza sessions de treball en comú amb els companys al seu apartament

1927

Gener / febrer

- Judicis d'Alain sobre ella: alumna excel.lent, que s'instrueix, es forma, es desenvolupa amb una rapidesa i una seguretat admirables.

Març a juny

- Judicis d'Alain sobre ella: alumna excel.lent, que porta molt bé les seves reflexions, sempre seguint els grans autors, amb método original
- Obté dos nous certificats de filosofia (Història de la filosofia, Filosofia general i L gica)
-  s expulsada 8 dies per indisciplina

Agost

- Passa les vacances, sense la família, a Gouville-sur-Mer/**Mountcarville** (departament de la Manche, Basse-Normandie), on havia viscut el pare d'un company d'estudis i amic, deixeble el pare del filòsof Jules Lagneau. Hi participa en les feines del camp
- Creació del Grup d'Estudis Socials (universitat popular per als ferroviaris). Hi fa classes de matemàtiques (i el 1929 n'hi far  de literatura)

Octubre

- Començament del darrer any de Liceu abans dels estudis superiors
- Els nous professors de francès i d'història la veuen més bé

Desembre

- Ajuda en l'expedició del butlletí pacifista del Comit  Internacional d'Acció i Propaganda per la Pau i el Desarmament, i hi participa en les activitats

1928

Primavera

- A Chasseneuil-sur-Bonnieure/**Cassanu lh** (departament de la Charente/**Charanta**, Poitou-Charentes), s'hi està pràcticament tot el tercer trimestre en un internat per a noies joves dirigit per una amiga dels pares. Hi prepara el concurs d'entrada a l'Escola Normal Superior
-  s acceptada a l'Escola Normal Superior

Estiu

–La família fan una estada a Saas-Fee (Suïssa). Durant l'estada, amb el pare i el germà fan una ascensió, amb cordes, a l'Allalinhorn, i en cert moment el pare rellisca i queda penjant de la corda. Simone en treu la consideració que en l'alpinisme hom hi arrisca la vida massa inútilment
–Després, vol treballar, al Principat de Liechtenstein, de voluntària al Servei Civil, però no l'accepten perquè refusa de limitar-se a les úniques feines que assignen a les dones (les de cuina)

Octubre

–Entra a l'Escola Normal Superior, però continua assistint, fins que li ho prohibeixen, als cursos d'Alain al Liceu
–Assisteix al curs de filosofia de l'Escola Normal Superior, però no la convenç gaire
–El director la defineix: barreja d'anarquista i clerical
–Participa en l'acció dels companys contra la preparació militar obligatòria

Nadal

–S'està uns quinze dies, sense la família, al Col de la Schlucht (departament dels Vosges/**Vosg.es**, Lorraine), a fer companyia a un company d'estudis i amic que s'hi està a guarir-se d'una malaltia

1929

Gener / febrer

–S'adhereix a la Lliga dels Drets de l'Home, per tal de presentar-hi una moció pacifista al congrés (hi arrossega els pares)
–Creu que la Lliga dels Drets de l'Home ha de fer costat sistemàticament al poble

Abril

–L'àvia materna mor de càncer (en els darrers instants li fa companyia llegint-li *Els miserables*)

Maig

–El director de l'Escola Normal Superior li dóna anònimament diners per als aturats, i ella esmenta l'acció en un cartell
–La família s'instal·len al carrer Auguste-Comte

Juliol

–Signa una petició a favor dels alumnes de l'Escola Normal de Mestres de Quimper/**Kemper** (departament del Finistère/**Penn-ar-Bed**, Bretagne), sancionats per ser contraris a la preparació militar

Agost-setembre

–S'està, sense la família, a Marnoz (departament del Jura, Franche-Comté), a la propietat de la germana gran de la mare (hi participa a les feines del camp, especialment perquè pot parlar-hi amb la gent del país)

Octubre

–Comença el 2on curs a l'Escola Normal Superior
–Prepara la memòria per al Diploma d'Estudis Superiors de Filosofia, consagrada a Descartes, sota la discreta direcció del seu professor

Desembre

–El germà, André, se'n va de professor a la Universitat musulmana d'Aligarh (l'Índia)

1930

–En un "topo" que dóna a Alain, la influència del marxisme hi apareix en la seva concepció del treball

Juliol

–Defensa el seu Diploma d'estudis superiors (el professor li posa un 11/20)

Estiu

–Es posa malalta, cosa que li impedeix de viatjar

Octubre

- Començament del tercer curs a l'Escola Normal Superior, i preparació de l'agregació de filosofia
- Es fa un programa d'estudis ambiciós (Aristòtil, Bentham, Schopenhauer, Nietzsche, presocràtics, sofistes, Sòcrates, Plató, Locke, Hume, Spinoza, Kant)
- Segueix un curs a la Sorbona, i un d'Alain fora del Liceu
- La influeixen articles de diari sobre els annamites, mesos després que en dues setmanes s'hagués esclafat la seva revolta de Yen Bay (sent i comprèn, per primer cop, la tragèdia de la colonització)
- Pocatraça però obstinada, practica la cursa a peu, el salt, i es fa d'un equip de rugby
- Comença a patir migranyes violentes

1931

Maig

- Participa en la manifestació d'estudiants pacifistes pro-Briand (hi ha enfrontaments amb la policia)

Juny

- Passa una quinzena de dies a Saint-Malo-de-la-Lande (departament de la Manche, Basse-Normandie), a cals pares d'un company d'estudis i amic, a reposar abans de l'agregació de filosofia

Juliol

- És acceptada a l'agregació de filosofia (en 7è lloc)
- Vol ser nomenada per a una ciutat amb port o per a una d'industrial del nord o del centre, però la nomenen per a Le Puy-en-Velay/**Lo Puèi de Velai** (departament de l'Haute-Loire/**lo Naut Léger**, Auvergne)

Agost-setembre

- Passa les vacances, tot primer amb la família i després sense, a Réville (departament de la Manche, Basse-Normandie). Hi surt a la mar amb els pescadors, tant de nit com de dia

Setembre

- A mitjan mes se'n torna a París
- Assisteix al congrés de la CGT, on es debat la unitat sindical: CGT, CGTU (comunista), Federació Autònoma de Funcionaris
- Entra en contacte amb els militants agrupats entorn de *La Révolution Proletarienne*, revista sindicalista revolucionària, i els demana adreces de Le Puy
- A fi de mes s'instal·la a Le Puy amb la mare. Més tard, no havent trobat la mare cap família satisfactòria que pogués allotjar la filla, li troba un apartament on hostatjar-se en companyia d'una altra professora del Liceu acabada d'arribar com ella
- Al Liceu hi té 8 alumnes, que després seran 15. Hi fa filosofia, grec, història, i hi organitza un curs voluntari d'història de les ciències, que interessa molt els alumnes

Octubre

- Fa tot de coneixences amb sindicalistes, i s'adhereix al Sindicat Nacional de Mestres (CGT)
- Cotitza a les caixes d'aturats, a la caixa de solidaritat amb els miners de Saint-Étienne/**Sant-Etiève** (departament de la Loire/**Lêre**, Rhône-Alpes), convida els pares a ajudar la premsa sindical, i assisteix a la primera reunió del Comitè per la unitat sindical (a Saint-Étienne)

Novembre

- Organitza un agrupament intersindical sense distinció de tendència, d'acord amb l'acció del Comitè dels 22, amb l'oposició de la CGT i la CGTU, agrupament que desapareix aviat per divisions
- Escriu a *L'Effort*, revista sindical, que cal fer la unió des de baix, car si la classe obrera ha de ser revolucionària no es pot pas fer des de dalt
- Ajuda els Col·legis del Treball de Saint-Étienne, de la CGT, on es fa ensenyament professional i general, amb la idea de contribuir a la desaparició de la divisió entre treball manual i treball intel·lectual

Desembre

—Un grup d'aturats, per demanar la creació d'una Caixa municipal d'atur, en no voler-los rebre el batlle, es presenten a la sessió del consell municipal del vespre, i Simone hi pren la paraula (a causa d'això la convoca la inspecció acadèmica i la interroga la policia; li és retret d'estar-se al cafè amb els aturats, pagar-los les consumicions, estrènyer la mà d'un aturat...)

—És convocada al rectorat de Clermont-Ferrand/**Clarmont-Ferrand** (departament del Puy-de-Dôme/**Puèi Domat**, Auvergne). El rector li diu que la canviaran de lloc. Pares i alumnes demanen que es quedi

1932

Gener

—Arran d'una manifestació d'aturats, el comissari de policia la'n fa culpable (la policia la vigila, la premsa l'ataca)

—Redacta els comunicats del Comitè d'Aturats

—Dóna regularment articles, i síntesis del seu curs a la Borsa de Treball de Saint-Étienne, a *L'Effort*

—Col.labora a *La Tribune républicaine* de Saint-Étienne.

Febrer

—Diu que, tot i ser considerada una seguidora de Moscou, cada cop és menys comunista, com més s'adona de com els comunistes estan per davall del que caldria, sobretot a Alemanya

—A *L'Effort* hi critica l'actitud del representant de l'URSS a la conferència de desarmament de Ginebra

Març

—Visita una mina, hi manipula un martell piconador i una perforadora d'aire comprimit, i demana de treballar-hi

—A *L'Effort* hi diu que cal, a més a més, una revolució tècnica perquè el treballador domini el seu treball

Abril

—Primer article seu a *La Révolution Proletarienne*, sobre un aturat mort per la policia en una manifestació contra les hores extres d'una pedrera

—Llegeix les obres de Trotsky *La Tercera Internacional després de Lenin*, *La Revolució Permanent*

—En una carta a *La Révolution Proletarienne*, hi diu que, si li demostraven que es podia construir el socialisme en un sol país, es faria del Partit Comunista i no en sortiria mai, però que si li demostraven el contrari, el combatria sense miraments

Maig

—El 1r de maig es manifesta a Saint-Étienne i hi duu uns instants la bandera roja

Juliol

—En un article a *L'Effort* critica l'arreglament de Stalin amb l'eficiència americana

Agost-setembre

—Per vacances, s'està quasi dos mesos a Berlín, a casa d'una família obrera de marit comunista (en diu que "els obrers alemanys no estan gens disposats a capitular, però són incapaços de lluitar")

—Els pares passen uns quants dies a Hamburg, i els visita

—Publica per a Alain una ressenya del llibre de Trotsky *¿I ara?* Hi denuncia la submissió socialdemòcrata a l'Estat capitalista i la de la Internacional comunista a l'Estat soviètic

Octubre

—La nomenen per al Liceu d'Auxerre (departament del Yonne, Bourgogne)

—Intenta introduir-hi de fer imprimir als alumnes els seus millors textos, com Célestin Freinet (comunista), a qui defensarà el 1933 en ser sancionat

—En una carta privada diu que, a Alemanya, hi ha perdut tot el respecte que li quedava pel Partit Comunista

–Comença a desenvolupar l'anàlisi de la situació a Alemanya, que exposarà a *La Révolution Proletarienne*, *L'École Émancipée* i per a Alain (Hitler significa la massacre organitzada i la supressió de tota llibertat i tota cultura)

Novembre

–Trobada amb antics fundadors del Partit Comunista Francès, que ara en són exclosos i s'hi oposen (el Cercle Comunista Democràtic, que preparen la sortida de la revista *La Critique sociale*)

Desembre

–*L'École Émancipée* comença a publicar els seus articles sobre Alemanya (amb nombroses reaccions hostils)

Nadal

–El passa a Briançon (departament dels Hautes-Alpes/**Auts Aups**, Provence-Alpes-Côte-d'Azur) amb Simone Pétrement, que està malalta
–Hi entra en relació amb dirigents de la Federació Unitària de l'Ensenyament

1933

Gener

–(Dia 30: Hitler esdevé canceller)

Febrer

–(Dia 23: Hitler obté els plens poders. Gran nombre de comunistes són empresonats)
–Dia 25: Simone avança la hipòtesi de: “a Hitler, la burgesia alemanya haurà d'acordar-li una part sens parar creixent de poder i, finalment, potser, el poder total”
–(Dia 27: incendi del Reichstag)

Març

–Simone ajuda els refugiats alemanys
–Al Liceu hi rep una inspecció del rector

Abril

–Simone diu: “la desfeta, sense resistències, del proletariat alemany, el més ben organitzat del món, té un abast que supera les seves fronteres”
–Redacta i signa un document en què es veu impossible de redreçar la Internacional comunista. S'hi considera que l'URSS està en mans d'una nova classe

Maig

–L'inspector general visita la seva classe. Reconeix les qualitats de la feina que fa, però en critica el contingut (“ensenyament molt tendencios”)

Juny

–Insisteix, a la seva secció sindical, en la necessitat del front únic i la unitat sindical

Juliol

–Escriu dos articles sobre l'URSS
–Dóna conferències sobre Alemanya a Saint-Étienne.

Agost

–Al Congrés de la Federació Unitària de l'Ensenyament hi llegeix un article de revista comunista alemanya en què es defensa el tancament de les fronteres soviètiques als alemanys perseguits pels nazis, i els companys l'han de defensar dels comunistes, que la interrompen i injurien
–Amb els pares, viatja a Barcelona, Vilanova, València, i hi contacta amb militants de la Federació Comunista Ibèrica (Joaquim Maurín)
–Publica un article a *La Révolution Proletarienne*, amb un balanç del moviment obrer i del marxisme a partir de l'evolució de l'URSS. L'article és admirat per uns, tractat de pessimista per d'altres, i ple de prejudicis petitburgesos per Trotsky

Setembre

- El Cercle Comunista Democràtic defensa l'acusat de l'incendi del Reichstag alemany
- Al Congrés de la CGTU li prohibeixen de parlar i, quan distribueix la *Crida del Comitè de Socors als alemanys*, el servei d'ordre l'agredeix

Octubre

- És nomenada per al Liceu de Roanne/**Roana** (departament de la Loire/**Lêre**, Rhône-Alpes), que havia demanat per estar més a prop de Saint-Étienne. No té gaires alumnes
- Pren la paraula en una manifestació de la CGT
- Favorable a la unitat sindical, s'adhereix alhora a la CGT i a la CGTU

Novembre

- Publica un article a *La Critique Sociale* sobre la guerra
- Hi publica ressenyes de llibres (*Lletres de la presó*, de Rosa Luxemburg; *Materialisme i Empiricriticisme*, de Lenin)

Desembre

- Participa en la marxa dels minaires de la Ricamarie (departament de la Loire/**Lêre**, Rhône-Alpes) fins a Saint-Étienne, en contra de la rebaixa salarial i l'atur, portant-hi la bandera roja de la Borsa del Treball
- L'endemà dona una conferència a Roanne sobre el feixisme

Vigília de Cap d'any

- La família hostatja Trotsky, que s'està semiclandestinament a Barbizon (departament de Seine-et-Marne, Île-de-France), per tal que es pugui veure amb militants estrangers
- Es discuteix amb Trotsky. Li diu, referint-se als treballadors de l'URSS: "Sou un idealista. ¡Titlleu de dominant una classe asservida!"

1934

Febrer

- (Dia 6: les manifestacions de les organitzacions franceses d'antics combatents i altres lligues acaben en avalots: 18 morts i 1485 ferits)
- El Cercle Comunista Democràtic es mobilitza contra un possible cop de força de l'extrema dreta. Hi ha divergències entre ells
- Simone proposa de transformar el Cercle Comunista Democràtic en una Universitat Popular
- Dóna una segona conferència, ara sobre el marxisme, a Saint-Étienne
- Demana a la mare d'ajudar un fuster que, havent-se'n anat a l'URSS, n'acaba de tornar i no té recursos
- (Dies 12-14: enfrontament a Àustria entre els socialistes i el canceller Dollfus. Vençuts, els socialistes s'exilen o són empresonats)

Març-abril

- Malalta d'un abscess a la gola, obté una baixa per malaltia fins a la fi de les vacances de Pasqua
- Sembla que és en aquests moments que comença a redactar les *Reflexions sobre les causes de la llibertat i de l'opressió social* (que elaborarà enmig de mals de cap molt violents)

Maig

- Demana ajut a Alain perquè aconselli la publicació d'un llibre d'un company sobre Stalin que les editorials troben massa seriós i documentat
- En una carta a una exalumna li diu: "no et fiïs de cap diari, ni de *L'Humanité*; diuen moltes mentides", "la corrupció del règim rus comporta la dels partits comunistes, del tot en mans de Moscou", "el partit comunista alemany hi té una gran responsabilitat, en la victòria de Hitler", "els socialistes s'han aburgosat en més de les seves tres quartes parts"
- Se'n vol anar a l'URSS a veure la situació

Juny

–Demana una excedència per estudis (en realitat per a entrar a treballar en una fàbrica), i li és acordada.

Juliol

–En carta a *La Révolution Proletarienne* diu “no són pas els obrers els qui tenen el poder als sindicats, sinó els bonzes; ¡només faltaria ara que aquests bonzes, a més a més, tinguessin l'exèrcit, la policia, i tota la maquinària de l'Estat!”

Agost-setembre

–Passa part de les vacances, amb la família, a Chambon-sur-Lignon/**Chambon-sus-Linhon** (departament de l'Haute-Loire/**Naut Léger**, Auvergne), on continua la redacció de les *Reflexions sobre les causes de la llibertat i de l'opressió social*

–Les acaba, ara sense la família, a Réville (departament de la Manche, Basse-Normandie), on es lliura a un examen de consciència, de què en testimonien els *Quaderns*

Octubre

–Para gran atenció als esdeveniments d'Astúries, on la insurrecció de socialistes i anarquistes és reprimida amb gran violència pel general Franco

–A una exalumna li diu: “No penso prendre part en res dels dominis polític o social, fora de les lluites anticolonial i contra els exercicis de defensa passiva” (veu a venir la guerra, i defuig de fer política per no fer el joc a l'estat major rus amb el pretext de la lluita antifeixista)

Desembre

–La mare li passa a màquina les *Reflexions sobre les causes de la llibertat i de l'opressió social*, ja acabades de redactar

–A *La Critique Sociale* s'espanten de les 120 pàgines de les *Reflexions...*, que feia mesos que esperaven per publicar-les com a article

–Dia 4: entra com a obrera (talladora) en una fàbrica Alsthom, mercès a una recomanació de l'administrador de la Societat, Auguste Detoef, que la fa vetllar per un cap de taller

–S'instal·la en una habitació del darrer pis d'una finca

–Dia 25: l'acomiaten de la feina fins al 2 de gener

–Pateix sempre uns terribles mals de cap

1935

Gener

–Dia 2: entra a treballar, a la fàbrica, al forn de bobines de coure (una feina dura), on és sovint ajudada pels calderers

–A les set setmanes diu: “L'esgotament em fa oblidar per quins motius hi sóc i, per no patir, fa quasi invencible la temptació de no pensar”

–Alain, de les *Reflexions...*, li'n diu: “És un treball de primera categoria. Demana una continuació. Tots els conceptes s'han de reprendre, i l'anàlisi social s'ha de refer. El vostre exemple encoratjarà les generacions decebudes de l'ontologia i la ideologia”

Febrer

–Dia 10: obté una baixa per malaltia (per otitis) fins al 25 de febrer. Se'n va a refer-se'n a Montana (Suïssa)

–Dia 25: torna a la fàbrica

Març

–Dies 8-18: despatxada de la feina, està a l'atur

Abril

–Dia 5: deixa estar la fàbrica Alsthom, i en cerca una altra pel seu compte, sense la protecció de ningú

–Dia 11: entra a treballar a la fàbrica J.-J. Carnaud et Forges de Basse-Indre, a Boulogne-Billancourt (departament dels Hauts-de-Seine, Île-de-France), on fa feina amb una premsa, i on no aconsegueix de produir prou

–Dia 12: la canvien de lloc de treball, fins a col·locar-la al taller d'envernissament, on la feina no és tan dura

Maig

- Dia 7: és despatxada de la feina. A partir de l'endemà pateix intenses migranyes
- Cerca feina pels volts de Boulogne-Billancourt
- Respon a Alain, que li havia demanat un pla de treball per a continuar les *Reflexions...*

Juny

- Es publica finalment el llibre sobre Stalin del company. Simone havia demanat als amics de subscriure-s'hi perquè sortís
- Dia 6: entra de fresadora a la Renault
- Passa per fases d'un profund desesper
- De l'experiència en treu de conclusió: “El fet més important no és pas el sofriment, sinó la humiliació. El sentiment de dignitat personal tal com l'ha forjat la societat s'ha trencat. Cal forjar-ne un altre”

Agost

- Dia 9: darrer dia de treball a la fàbrica
- Assisteix a una conferència contra la guerra organitzada com a reacció a les declaracions de Stalin de plena aprovació de la política de defensa nacional empresa per França. La porten pacifistes revolucionaris i partidaris de la unitat obrera antifeixista

25 d'agost - 25 de setembre

- Viatja a Espanya i Portugal amb els pares
- De la processó d'un poble portuguès de pescadors, en dirà més tard: “Vaig tenir-hi de sobte la certesa que el cristianisme és per excel·lència la religió dels esclaus, que els esclaus no poden deixar d'adherir-s'hi, i jo entre ells”

Octubre

- Obté una plaça de professora de filosofia al Liceu de Bourges (departament del Cher, Centre)
- Continua ocupant-se dels refugiats alemanys

Novembre

- Visita una fàbrica de Vierzon (departament del Cher, Centre), mercès a una professora d'anglès
- En una assemblea de militants antifeixistes, sosté que, en comptes de constituir un bloc contra tots els feixismes, el que cal és practicar una diplomàcia tendent a dividir-los.

Desembre

- Visita les fonerries de Rosières (llogarret de Lunery, departament del Cher, Centre), amb la directora del Liceu i el fill i l'esposa de l'administrador de la fàbrica, la filla del qual és alumna seva. Hi coneix el director tècnic, amb qui conversa
- Hi torna, i demana d'escriure per al butlletí destinat al personal. El primer escrit és refusat
- Al director tècnic li diu: “Independentment del règim polític, em proposo de passar progressivament de la subordinació total a una mena de barreja de subordinació i col·laboració, amb l'ideal de la cooperació pura”

Nadal

- Aclaparada pels mals de cap, se'n va amb una exalumna a Font-Romeu/**Font-romeu** (departament dels Pirénées Orientales/**Pirineus Orientals**, Languedoc-Roussillon) a fer-hi d'institutriu d'infants
- Sembla que és en aquests moments que comença una carta a Jules Romains sobre el treball de fàbrica, en resposta a un llibre d'aquest autor. No l'acabarà ni enviarà

1936

Gener-març

- Converses i correspondència amb el director tècnic de les fonerries de Rosières sobre els problemes de la vida a la fàbrica

Març-abril

- (Dia 7: havent denunciat el tractat de Locarno, Hitler fa ocupar la Renània per l'exèrcit)
- Treballa de tant en tant a cals pares d'una alumna del Liceu, pagesos, a Carron-de-Gron, prop de Baugy (departament del Cher, Centre)
- Pensa a demanar, sota suggeriment del germà, una beca per al curs 1936-37 a la Fundació Rockefeller, per aprofundir en les qüestions intel·lectuals que l'amoïnen, especialment les matemàtiques
- Se sent cada cop més incapaç de fer front a tanta feina
- Respon un qüestionari d'Alain, que publica a *Vigilance*, butlletí d'intel·lectuals antifeixistes

Pasqua

- Amb la mare, amb el sac de dormir a l'esquena, passen les vacances pel bosc de les Landes/**las Lanás** (a la Gascogne/**Gasconha**)

26 d'abril – 3 de maig

- (El Front Popular, la coalició de les esquerres, guanya les eleccions legislatives)

Maig

- (Dia 8: es comença a dibuixar un moviment de vagues)

Juny

- (Dia 5: Léon Blum forma govern, a què els comunistes refusen d'entrar)
- Coneix un anarcosindicalista del metall, que l'acompanyarà en les visites a les fàbriques ocupades pels vaguistes
- La Révolution Proletarienne* li publica un article sobre la vaga dels obrers del metall
- Visita Auguste Detoeuf, amb una visió oposada a la seva sobre el moviment vaguista
- Li escriu, i comença així un intercanvi amb ell sobre les condicions de treball a la fàbrica, el sindicalisme i el control obrer
- Entra d'amagat a la Renault per veure'n l'estat d'esperit dels obrers

Juliol

- Dia 14: participa en la desfilada popular
- (Dia 17: comença la rebel·lió dels generals espanyols al Marroc)

Agost

- Dia 9: arriba, com a periodista, a Barcelona
- S'hi troba amb els dirigents del POUM (Partit Obrer d'Unificació Marxista)
- Dia 14: els pares arriben a Barcelona a buscar-la
- Dies 14-15: des de Lleida, se'n va a Pina d'Aragó a enrolar-se a la columna anarquista de Durruti
- Dia 20: en ficar distretament el peu en un cubell ple d'oli bullent, es crema fort la cama dreta i l'empenya, i és evacuada a l'hospital de Pina
- La duen a Barcelona, per a cures millors, i els pares la ingressen a l'hospital de Sitges, on és molt mal atesa
- Un dirigent esquerrà francès ajuda els pares a treure-la'n

Setembre

- Dia 5: és atesa mèdicament pel pare a la pensió on s'estan, a Sitges
- Quan ja té la cama més bé, se'n va a Barcelona, on aprofita per visitar fàbriques
- Dia 25: Simone i els pares se'n tornen a França amb un salconduit que els forneix un dirigent del POUM
- Participa en les reunions de la Solidarité Internationale Antifascista (llibertària). Pren la paraula en un míting duent posat el fulard de la CNT-FAI
- Per la cremada a la cama, obté una baixa de tres mesos renovable

Octubre

- Amoïnada per la situació internacional, publica a *Vigilance* un article pacifista
- Cada cop veu més clar que el restabliment d'una pau negociada, a Espanya, és l'única sortida raonable a la guerra civil

Novembre

- En una assemblea general del Comité de Vigilance des Intellectuels Antifascistes hi defensa la no-intervenció a Espanya
- Després d'assistir al congrés d'unificació de la Federació del Metall, expressa la seva decepció, a *Le Libéraire*, per la separació entre debats abstractes i problemes concrets

Darrers de desembre – primers de gener

- La CGT li encarrega de fer una enquesta a les fàbriques del nord de França

1937

Febrer

- Del congrés de la Unió dels sindicats de la regió parisenca, on ha assistit, en diu, a *La Révolution Proletarienne*: “És fora de dubte que una CGT sotmesa al partit comunista fóra un simple apèndix de l'Estat rus”
- Publica un article a *Syndicats*, òrgan dels ex-confederats oposats a la creixent influència comunista, on defensa posicions pacifistes extremes (“res no permet d'afirmar que Hitler vulgui la guerra per la guerra”)
- Pronuncia una conferència sobre la racionalització del treball de Taylor

Març

- Escriu a Emmanuel Mounier, director d'*Esprit*, sobre el sindicalisme, les seves relacions amb la nació, i la lluita o la col.laboració de classe.
- Estada a Montana (Suïssa)
- Demana la prolongació de la baixa fins a fi de curs
- Les *Feuilles libres de la Quinzaine* li publiquen un article sobre la repressió dels miners tunisians en vaga de Metlaoui

Abril

- Publica a *Nouveaux Cahiers*, revista fundada entre d'altres per A. Detoeuf, un article avisant del perill per a la pau del bel·licisme ideològic. Hi diu, en referir-se a les oposicions entre ordre i llibertat, entre dictadura i democràcia, i entre classes socials, que el que cal cercar no són pas paradisos il·lusoris a establir per sempre amb la victòria d'un bé absolut sobre un mal absolut, sinó equilibris sempre precaris entre forces necessàries, forces que sempre es tornaran a revifar, i que poden ser justes “dintre de certs límits”. Que caldrà estar sempre atents a les balances, per tal d'afegir pes quan calgui al platet massa lleuger

23 d'abril ~ 16 de juny

- Viatja, tota sola, a Itàlia: Stresa, Milà, Bolonya, Florença, Roma, Perusa, Assís, Florença, Fiesole
- Més tard, en una carta, dirà: “A Assís, Milà, Florença, Roma i tota la resta em fugen del record, de tant que m'enlluernen aquells camps tan suaus, tan miraculosament evangèlics i franciscans... i aquells nobles exemplars de l'espècie humana que són els pagesos úmbrics, aquella raça tan bella, tan sana, tan vigorosa, tan joiosa i tan dolça.” “Un problema: tot és franciscà, a Assís i voltants, tot, fora del que s'hi ha fet en honor de Sant Francesc (excepte els bells frescos de Giotto)”

Juny

- (Dia 21: el Senat refusa els plens poders financers a Léon Blum, que l'endemà dimiteix)
- Escriu un article, no publicat, sobre el fracàs del Front Popular

Estiu

- Assisteix a una representació de *l'Électre* de Jean Giraudoux

Setembre

- El germà l'emmena a assistir al congrés dels matemàtics del grup Bourbaki, a Chançay (departament d'Indre-et-Loire, Centre)

–Escriu, a demanda d’A. Detoef, *La condition ouvrière*, que serà publicat més tard als *Nouveaux Cahiers* en una versió diferent

Octubre

–Es reintegra a l’ensenyament, i li assignen el Liceu de Saint-Quentin/**Saint-Kintin** (departament de l’Aisne/**Ainne**, Picardie), a hora i mitja de París

Curs 1937-38

–Comentari seu extret del quadern d’un alumne: “Perquè a la terra hi hagi joia sense canviar-hi res de les necessitats, no són pas les grans coses, que cal canviar, sinó les petites, que són precisament les grans per a l’ànima.”

Novembre

–Escriu dos textos per respondre a l’enquesta sobre “¿Cal revisar el marxisme?” de la revista *Essais et Combats*, de la Fédération nationale des étudiants socialistes

Darreries de desembre–primers de gener

–Havent estat condemnat a dos anys un dirigent del Parti du peuple algérien, Simone escriu un article defensant-lo, que no és publicat

1938

Mitjan gener

–Els mals de cap li augmenten, són continus, i es veu obligada a demanar una baixa per malaltia (que mantindrà fins a la guerra i aprofitarà per a llegir els historiadors antics, memòries i documents de l’Edat mitjana i dels temps moderns, especialment història de les religions, i l’Antic Testament, que llegirà sencer per primer cop)

–Participa a la feina dels *Nouveaux Cahiers*, especialment en la comissió per a estudiar la reforma de l’ensenyament. Està a favor de prolongar l’escolaritat fins als 18 anys

Febrer

–En una reunió dels *Nouveaux Cahiers* critica el punt de vista d’A. Detoef (sindicat únic, obligatori, apolític) perquè, en comptes de dur a la plenitud de la democràcia, duria a la plenitud de la burocràcia

Març

–(Dia 12: Hitler s’annexa Àustria (Anschluss))

–Simone signa un manifest per una negociació immediata, defensant la política de desarmament de Chamberlain; s’adona que el que està en joc ara és la sort de Txecoslovàquia

–Diu, en una carta: “Goya ha entrat de seguida en la llista dels quatre pintors que em parlen a l’ànima, Vinci, Giotto, Masaccio, Giorgione, Rembrandt.”

Abril

–Malgrat els seus mals de cap intensos, s’està uns nou dies a l’abadia benedictina de Saint-Pierre de Solesmes (departament de la Sarthe, Pays de la Loire), amb la mare, a seguir-hi els oficis de Setmana santa i sentir-hi els cants gregorians de la vetlla pasqual. Hi descobreix els poetes metafísics anglesos, i particularment George Herbert

Maig

–G. Bernanos, pensador catòlic i conservador, publica el llibre *Les Grands Cimetières sous la lune*, on denuncia, escandalitzat, les crueltats de les tropes alçades a Mallorca contra la República i la brutalitat del règim que hi implanten

–Simone li escriu una carta en què se solidaritza amb ell i li exposa les seves impressions sobre la guerra civil espanyola (“A Barcelona, mataven, per mitjà d’expedicions de càstig, uns cinquanta homes cada nit. Proporcionalment era molt menys que a Mallorca”, “Però... el que és essencial és l’actitud davant l’assassinat. No vaig veure mai, ni entre els espanyols, ni tampoc entre els francesos arribats per combatre... mai ningú expressar, ni en la intimitat, repulsió, disgust o tan sols desaprovació davant de sang vessada inútilment”)

–Dia 22: fa un segon viatge a Itàlia, ara amb els pares, que se'n van a Venècia mentre ella torna a Florència. Visita Fiesole per segon cop. Torna amb els pares. El pare se'n torna a Paris, i amb la mare visiten Venècia/**Venesia**, Asolo/**Axol**, Verona.

–Les *Feuilles libres de la Quinzaine* li publiquen el text sobre una possible guerra europea per Txecoslovàquia

Juliol

–Dia 7: el pare es troba amb elles al Tirol, i s'hi aturen en uns quants pobles

–Dia 31: entren a Suïssa a passar-hi uns quants dies

Agost

–Dia 14: se'n tornen a França

Setembre

–Participa, amb el germà, al congrés de matemàtics del grup Bourbaki, a Dieulefit/**Dieulofet** (departament del Drôme/**Droma**, Rhône-Alpes)

–L'equip dels *Nouveaux Cahiers* decideixen fer una crida, pel que fa als sudets, per la neutralització de Txecoslovàquia

–Els mals de cap li arriben a una intensitat com mai, i tem que no tingui un tumor al cervell

–En els moments més dolorosos de mal de cap, es recita, amb tota l'atenció possible, el poema *Love*, de George Herbert

Octubre

–Participa als debats organitzats pels *Nouveaux Cahiers* sobre la política exterior de França

Novembre

–En aquests debats, pren la paraula quan s'hi tracta de la immigració jueva a Palestina

–Al grup d'*Essais et Combats*, de París, els diu que la guerra és la tomba de la revolució

–En una de les recitacions que enmig de les crisis de mal de cap es fa del poema *Love*, de George Herbert, té el sentiment de la presència de Crist, “amb una presència més personal, més certa, més real que no la de cap ésser humà”

Finals de desembre

–Pensa a anar a Indoxina

1939

Març

–(Dia 15: Hitler s'annexa la Bohèmia-Moràvia i suscita la creació de l'estat satèl.lit d'Eslovàquia)

–Simone abandona el pacifisme

Finals de primavera

–L'atenen d'una pleuresia

Finals de juliol-agost

–S'està, amb els pares, uns quinze dies a Ginebra per refer-se'n

–Hi veu les col.leccions del Prado evacuades durant la guerra civil espanyola. Hi va cada dia, a temps complet, a contemplar els Velàzquez

–Tot seguit, amb els pares, se'n va a Peïra-Cava/**Peïrcava** (poblet pertanyent a Lucéram/**Luceram**, departament dels Alpes-Maritimes/**Aups Maritims**, Provence-Alpes-Côte-d'Azur), amb la intenció de passar-hi, tots plegats, l'hivern

Agost

–(Dia 23: pacte germano-soviètic, amb les clàusules secretes de repartir-se Polònia i annexar-se l'URSS els països bàltics)

Setembre

- (Dia 1: l'exèrcit alemany envaeix Polònia)
- (Dia 3: la Gran Bretanya i França declaren la guerra a Alemanya)
- La família se'n tornen a París
- El germà, en missió científica a Finlàndia, decideix de quedar-s'hi, i doncs esdevé insubmís
- (Dia 17: l'exèrcit rus entra a Polònia)

Tardor

- Redacta l'escrit sobre els orígens del hitlerisme, i el referent a la *Illiada*
- Continua les recerques en història de les religions, i es dedica especialment a *L'Èpopeia de Gilgameix*

Novembre

- En declarar Jean Giraudoux per ràdio, en un discurs, que els dominis colonials francesos no estan sotmesos a subordinació ni a explotació, li envia una carta de protesta, fortament anticolonialista
- Dia 30: a Finlàndia temen que el germà no sigui un espia soviètic, estan a punt d'afusellar-lo, i l'expulsen a Suècia, on és retingut fins al gener

1940

Febrer

- Dia 2: el germà és repatriat, inculpat d'insubmissió i tancat a la presó de Le Havre, i després a la de Rouen
- Simone li aconsella de llegir-se les *Mémoires* del cardenal de Retz, i hi comença una nombrosa correspondència sobre matemàtiques, Grècia, Plató i els místics

Primavera

- S'entusiasma amb el *Bhagavad-Gita*, de què no deixa des de llavors de meditar-ne l'ensenyament
- Comença la redacció de *Venise sauvé*
- Redacta un *Projet d'une formation d'infirmières de première ligne*, destinades a socórrer de seguida els soldats ferits en combat i a assistir el moribunds

Maig

- Dia 3: el germà és condemnat a cinc anys de presó pel tribunal militar, que després li anul·len a canvi de la seva incorporació a files. L'incorporen a infanteria, a Cherbourg/**Tchidbouo** (departament de la Manche, Basse-Normandie)
- Dia 10: en començar l'ofensiva alemanya, Simone espera que el govern galvanitzi la població

Juny

- Dia 15: la família, en tren, se'n van de París, que ha estat declarada ciutat oberta
- Arriben a Nevers (departament de la Nièvre, Bourgogne), on assisteixen a l'entrada dels alemanys
- Decideixen d'anar-se'n cap al sud, a la zona no ocupada

Començos de juliol

- La família arriba a Vichy/**Vichèi** (departament de l'Allier/**Alèir**, Auvergne)
- Simone telegrafia al seu germà, a Anglaterra, i li aconsella de quedar-s'hi

Agost

- Demana una plaça de professor a l'estranger, o a les colònies, amb la intenció d'anar-se'n a Londres

Fi d'agost ~ començ de setembre

- La família se'n va, en tren, a Toulouse/**Tolosa** (departament de la Haute-Garonne/**Nauta Garona**, Midi-Pyrénées)
- Simone espera poder-se'n anar a Alger

Setembre

- Dia 15: La família arriba a Marsella/**Marselha** (departament de les Bouches-du-Rhône/**Bocas de Ròse**, Provence-Alpes-Côte-d'Azur)
- Simone hi contacta de seguida amb *Les Cahiers du Sud*
- S'hi preocupa dels treballadors indoxinesos del camp de Mazargues/**Masargas** (barri de Marsella)

- Llegeix, pren notes i comença una sèrie de quaderns, preludi dels que vindran
- S’interessa especialment per les matemàtiques i les ciències físiques
- Proposa de contribuir al número especial, dedicat a “Le Génie d’Oc et l’homme méditerranéen”, que publicaran *Les Cahiers du Sud*

Octubre

- Dia 3: el germà desembarca a Marsella, on es fa desmobilitzar, i se’n va tot seguit a Clermont-Ferrand/**Clarmont-Ferrand** (departament del Puy-de-Dôme/**Puèi Domat**, Auvergne), de camí a la universitat d’Estrasburg
- (Es promulga l’Statut des Juifs, que els prohibeix moltes professions)
- Simone escriu al secretari d’Estat d’Instrucció Pública per demanar-li si és per això que no li han assignat cap plaça (ignora que n’hi han concedit una al Liceu de Constantina, Algèria); li diu que la seva tradició és la catòlica, i que l’hebraica li és estranya, sense, però, que per això renegui dels seus orígens familiars ni dels éssers considerats jueus per una legislació arbitrària
- Comença la sèrie dels *Cahiers* que, més tard, seran la substància de *La Pesanteur et la Grâce*

Desembre

- Les Cahiers du Sud* comencen la publicació del seu escrit sobre la Iliada
- Escriu una primera contribució a “Le Génie d’Oc et l’homme méditerranéen”, dels *Cahiers du Sud*

1941

Gener

- El germà i els pares arriben a Marsella amb la intenció d’anar-se’n als Estats Units
- El germà s’embarca cap als Estats Units
- Comença a estudiar el sànscrit, i a llegir-hi com a exercici el *Bhagavad Gita* i els *Upanixad*
- Freqüenta la Société d’études philosophiques de Marsella
- Llegeix *Initiations à la physique*, de Max Planck, i comença a compondre un llarg text sobre la ciència, que deixarà inacabat

Març

- Assisteix a una reunió de la Jeunesse ouvrière chrétienne
- Dóna a *Les Cahiers du Sud* un article sobre la JOC (“entre ells, el cristianisme hi té el seu verdader accent”)

Abril-maig

- Treballa en una resposta a uns articles apareguts a *Les Cahiers du Sud*, on s’oposa a la tesi oficial de la responsabilitat dels escriptors en la desfeta de 1940, que basa en raons estranyes a la propaganda de Vichy
- En pertànyer a una xarxa dedicada a passar gent a Anglaterra, és perquirida, i després interrogada uns quants cops, per la policia, i després per un jutge d’instrucció, que finalment la deixa anar
- Es relaciona amb el grup de *Témoignage chrétien*, de què en difon *Les Cahiers du Sud*

Juny

- Té una trobada amb el pare Perrin, dominic —que és cec des dels deu anys, col·labora amb la resistència, i ajuda els jueus a sortir del territori francès—, a qui confia el desig de treballar com a obrera agrícola. Perrin la posa en contacte amb Gustave Thibon, escriptor catòlic i pagès del departament de l’Ardèche/**l’Ardecha** (Rhône-Alpes)
- Conversa regularment amb el pare dominic sobre problemes religiosos i sobre el que la manté fora del cristianisme i de l’Església

Juliol

- Té llargues converses amb el doctor Louis Bercher sobre qüestions religioses

Agost

- Dia 7: se’n va a Avignon/**Avinhon** (departament de la Vaucluse/**Vauclusa**, Provence-Alpes-Côte-d’Azur), on visita els frescos del palau dels papes, per trobar-s’hi amb G. Thibon, que l’acompanya a

Saint-Marcel-d'Ardèche/**Sant Marcel d'Ardecha** (departament de l'Ardèche/**Ardecha**, Rhône-Alpes), a casa seva, on s'instal·la en una caseta mig en runes vora el Roine.

–Tot primer, les seves relacions amb ell són difícils (Thibon, més tard, en dirà: “ella, que volia ser flexible a tot moviment de la voluntat divina, no podia suportar que els esdeveniments o la benvolença dels amics desplaçessin ni un pèl els mollons posats per la seva voluntat d'immolació”)

–Emprèn la lectura de sant Joan de la Creu, en castellà, per recomanació de Thibon

Setembre

–Dies 10-20: se'n va a Le Poët/**Lo Poet** (departament dels Hautes-Alpes/**Auts Alps**, Provence-Alpes-Côte-d'Azur), on els pares passen l'estiu des de començaments d'agost

–Hi llegeix el *Daodejing*, de Laozi, hi estudia els *Upanixad*, i hi fa una lectura integral del *Bhagavad Gita*

23 de setembre - 23 d'octubre

–Treballa a la verema a Saint-Julien-de-Peyrolas/**Sent Julian de Pairolaç** (departament del Gard, Languedoc-Roussillon)

–Dia 18: escriu una carta irònica i sense concessions al Commissaire aux questions juives

Octubre

–Passa uns quants dies a Saint-Marcel-d'Ardèche, a calcs Thibon, qui li diu que el pagès provençal que en principi l'acceptava com a treballadora tot l'hivern se n'ha desdit

–Se'n torna a Marsella (hi passarà uns dels sis mesos més fecunds de la seva vida)

Hivern 1941-1942

–Sense feina, no para d'omplir pàgines dels seus *Cahiers* (V, VI, VII)

–A G. Thibon li diu que ha “perdut la noció del temps”

–Comenta textos grecs a la cripta del convent dels dominics (exposicions que són a l'origen de la major part dels textos que més tard conformaran *Intuitions pré-chrétiennes* i *La source grecque*)

1942

Gener

–Dia 19: escriu una carta al Pare Perrin sobre els obstacles que troba a entrar a l'Església

–Pocs dies més tard, n'hi escriu una altra sobre el mateix tema

Febrer

–Escriu una segona contribució a “Le Génie d'Oc et l'homme méditerranéen”

Març

–Dia 27: se'n va a Carcassonne/**Carcassona** (departament de l'Aude, Languedoc-Roussillon)

–S'entrevista tres matins seguits amb el canonge Vidal, superior del gran seminari de Carcassona, per saber si la considera preparada per a rebre el baptisme (li presenta tot de problemes que creu que ho dificulten)

Abril

–Dies 2-5: segueix els oficis de la Setmana santa a l'abadia benedictina d'En-Calcat, prop de Dourgne/**Dornha** (departament del Tarn, Midi-Pyrénées)

–Hi conversa amb Dom Clément Jacob, que la considera herètica

–Dia 6: se'n torna a Marsella

–Pensa a anar-se'n de França, per salvar els pares i alhora comprometre's útilment a la guerra

–Confia els seus *Cahiers*, onze en total, a G. Thibon, i conserva el 12è i darrer, que continuarà omplint fins a sortir vers Casablanca

–En poques setmanes redactarà els assaigs i articles que més tard conformaran *Attente de Dieu* i *Pensées sans ordre*

Maig

–Cartes d'adéu al Pare Perrin

–Li fa enviar uns quants escrits seus

–Dia 14: amb els pares, s'embarca amb destinació New York

20 de maig – 7 de juny

–Fan escala a Casablanca, on són allotjats, com la major part dels passatgers, en un camp a cobert, on dormen a terra, tapant-se amb flassades, sobre el ciment.

–Hi compon tot de comentaris sobre textos pitagòrics (la darrera part del que seran les *Intuitions pré-chrétiennes*), hi acaba la redacció de *L'Amor de Déu i la desgràcia*, i hi redacta diverses cartes d'adéu

Juny

–Dia 7: amb els pares, s'embarca cap a New York

Juliol

–Dia 6: arriben a New York, on es retroben amb André, i s'hi instal·len tot primer a l'hotel i després en un apartament

–Els diumenges, i sovint entre setmana, Simone va a l'església a seguir-hi els oficis, sobretot a la catòlica de més a prop i en una de baptista de Harlem, on tots són negres (“enmig de les dues hores i mitja de durada de l'ofici, el fervor religiós del pastor i els fidels esclata en danses, crits i cants espirituals, emocionants, de fe autèntica, em sembla”)

–Simone hi entra en relació amb Jacques Maritain

–*Économie et humanisme*, revista catòlica de Marsella, li publica, a instàncies del Pare Perrin, un text sobre la vida de fàbrica

–Manté correspondència amb amics de dins la França de Vichy (G. Thibon, el doctor Bercher,...)

–Escriu a J. Soustelle i M. Schumann, responsables de la France libre, demanant d'anar a Londres

–Redacta diversos articles en anglès, reflexions sobre l'estat d'esperit dels francesos i sobre el gaullisme, i consideracions sobre el colonialisme

–Freqüenta la New York Public Library, on estudia el folklore i “grata en els racons de la teologia”

–Profundament deprimida, interromp la redacció dels *Cahiers*

Setembre

–Dia 12: neix Sylvie, filla del germà i d'Éveline Weil, que anomenarà “Patapon”

–Fa el primer esbòs del que serà la carta al Pare Couturier, dominic a qui l'ha adreçada Maritain

–Rep carta de M. Schumann, que li dóna esperances de poder entrar a Anglaterra

–Es posa a omplir de notes els *Cahiers*, fins a la sortida cap a Londres (són, amb el *Carnet de Londres*, la substància del que serà el volum de *La Connaissance sumaturelle*)

Setembre / octubre

–Es va trobant amb teòlegs, de qui espera respostes precises (per saber si les seves idees són compatibles amb una eventual entrada a l'Església)

Novembre

–Dia 10: mercès a les intervencions de M. Schumann, surt dels EEUU, sola, sense la família, en un vaixell mercant suec

–Dia 25: arriba a Liverpool (Anglaterra), i tot seguit l'envien a Londres, on és retinguda divuit dies i mig pels serveis de seguretat en un centre de selecció de nouvinguts (ben tractada, com els altres, intenta de distreure'ls fent broma, com ara una nit disfressant-se de fantasma quan ja tothom és al llit)

Desembre

–Dia 14: mercès a la intervenció de M. Schumann, la deixen sortir del centre de selecció. L'acullen a la Direction de l'Intérieur de la France libre com a redactora, on examina els textos que li sotmeten, sobre la reorganització de França després de la guerra, elaborats per comitès de resistents, i en conseqüència se sent obligada a exposar les seves idees sobre els temes que s'hi tracten (exposicions que formaran part dels *Écrits de Londres* i *L'Enracinement*)

–Dia 31: per carta, als pares: “Estimo cada cop més aquesta ciutat, aquest país i la gent que l'habita”, “En cert sentit, les coses i la gent em semblen ser exactament tal com crec que els esperava, i en cert sentit potser millors”, “El que em sobta més d'aquest poble, en la situació actual, és un bon humor que no és ni espontani ni artificial, que ve d'un sentiment de camaraderia fraternal i tindrà enmig d'una prova comuna”, “Els nervis són tensos, però hom els domina per respecte a si mateix i per vera generositat amb els altres”.

1943

Gener

- Albergada des de bon començament a la caserna dels voluntaris francesos, acaba trobant una cambra en un barri pobre, Holland Park, a casa d'una dona amb dos fills, de 14 i 9 anys.
- Intenta, debades, de fer-se enviar en missió a França (consideren que fóra involuntàriament perillosa per als resistents)

Mitjan febrer – mitjan abril

- Intenten persuadir-la d'abandonar els seus projectes, i no para de plànyer-se d'haver abandonat França

Abril

- Dia 15: extenuada, patint malnutrició, profundament desesperada, amb tuberculosi, la troben inconscient a casa seva. La internen a l'hospital Middlesex

Finals de maig

- Al llit de l'hospital, reprèn la lectura del *Bhagavad Gita* en sànscrit

Juliol

- Dia 26: en desacord amb certes orientacions de la France libre, dimiteix de les seves funcions
- Té violentes discussions amb M. Schumann, a qui retreu les pretensions hegemòniques del moviment gaullista

Agost

- Té converses amb l'abat René de Naurois, capellà de les Forces françaises libres
- Dia 17: és transferida al sanatori d'Ashford, al comtat de Kent
- Dia 24: mor d'una aturada cardíaca, provocada pel seu estat general
- Dia 30: és enterrada al New Cemetery d'Ashford, a la part reservada als catòlics

---

Més tard, el germà, André, d'ella en dirà:

“De nens fórem inseparables. Però jo era el germà gran i ella la germana petita.

“Després, poques vegades estiguérem junts, i sempre ens adreçàvem l'un a l'altre en to de broma, donada la seva natural alegria i bon humor, com han testificat tots els qui la conegueren, que conservà fins i tot quan la misèria del món li infongué un fons d'invencible tristor.

“En veritat, tinguérem poques converses serioses.

“Tot i que les alegries i les angoixes de la seva adolescència em foren del tot estranyes i que més tard el seu comportament sovint em semblà, per cert que no sense raó, un desafiament a la sensatesa, sempre estiguérem prou a prop perquè res del que l'afectava no em sorprengué mai.

“Només n'exceptuaré la seva mort, que no m'esperava, ja que confesso haver-la cregut indestructible i haver entès massa tard que la seva vida es desenvolupava segons les seves pròpies lleis i havia d'acabar de la mateixa manera.

“De la seva trajectòria n'he estat només un lluny espectador.”